

Motion till riksdagen 2007/08:N385

av **Karla López (mp)**

De lokala ekonomierna och miljön

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utredning kring ett ramverk som förmår skydda och främja lokala självorganiserade ekonomier i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges regering tillsammans med andra regeringar samverkar för att främja lokala självorganiserade ekonomier.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att införa Tobinskattn.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att införa ett internationellt ramverk som begränsar valutaspekulationen.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka internationellt för att förbjuda skatteparadis.²
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av kraftfullare miljöskatter.²
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för åtgärder som gynnar självhushållning.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja lokala utvecklingsprojekt såsom lokala valutor.¹

¹ Yrkandena 3, 4 och 8 hänvisade till FiU.

² Yrkandena 5 och 6 hänvisade till SkU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

De miljöproblem som vi står inför är uppenbara. Vi lever klart över våra resurser. Mycket av det beror på det sätt vi producerar våra varor och även hur vi konsumerar dem. För att få bukt med de stora miljöproblem som vi står inför måste vi ändra vår livsstil, våra produktions- och konsumtionsmönster.

Om man tittar på våra produktionsmönster så ser man tydligt att den globaliserade värld vi lever i uppmuntrar transporter av varor över långa sträckor. På så sätt byggs den grundläggande problematiken kring våra klimatproblem samt ett gigantiskt resursslöseri in i systemet. För att få bukt med problematiken kommer vi förr eller senare att tvingas ändra våra produktionsmönster till att vara mera lokala. Denna process har kommit att betecknas som "lokalisering" av många forskare som menar att det är nödvändigt att i dagens globaliserade värld diskriminera de globala processerna till fördel för de lokala. Man menar att det är viktigt att varje lokalsamhälle måste hitta sina egna lösningar, anpassade till sina speciella sammanhang och förutsättningar. Men det är också avgörande att man på nationell och internationell nivå skapar en övergripande arkitektur, ett makropolitiskt ramverk, inom vilket det lokala kan blomstra. Endast genom att skapa en sådan övergripande politik kommer vi att nå målet att återlokalisera världens ekonomier.

Internationella ramverk

Lokalisering skall dock inte ses som något som enbart skall påbörjas på en nivå – vare sig det är globalt, nationellt eller lokalt – utan som något som växer fram på många nivåer samtidigt i en ömsesidigt stärkande process. Det centrala i en politik för lokalisering är just att låta lokalsamhällena återta kontrollen över sina egna lokala ekonomier, så att dessa kan bli så rika, blomstrande och mångfaldiga som möjligt. Lokalisering innebär inte att vi skall återgå till någon form av enväldig statskontroll, utan bara att regeringar samverkar för att skapa det ramverk som förmår skydda och främja de lokala självorganiserade ekonomierna.

Ett steg kan vara att göra pengaflödena mer lokala. Detta kräver att vi tar kontroll över de världsomspännande kapitalflödena genom att exempelvis förbjuda skatteparadisen och på olika sätt begränsa den kortsiktiga valuta-handels spekulation. Det skall inom lokaliseringens ramverk bli lättare för länders regeringar att gynna lokala investerare och diskriminera inhemska investerare utifrån sociala och miljömässiga kriterier.

Gynna det lokala

Den så kallade Tobinskatten kan också ses som ett sätt att begränsa de enorma lätttrörliga valutaflödena och därmed minska påverkan från världs-

Fel! Okänt namn på

marknaden. Inkomsterna från denna skatt skulle kunna användas till att stödja hållbar lokal utveckling i de fattigaste länderna. Dessa olika sätt att förhindra det globala kapitalets härjningar bör också kompletteras med en aktiv politik för att stödja olika former av lokala utvecklingsprojekt – t.ex. LETS-system (LETS är ett lokalt och räntefritt system för att utbyta varor och tjänster), lokala, räntefria banker och bygdekonton, osv. Karaktäristiskt för dessa lokala initiativ är att de främjar direkta länkar mellan producenter och konsumenter och att de skapar långsiktiga åtaganden gentemot de lokalsamhällen de verkar i.

Lokala tullar och kvoter

Ett annat steg för att främja lokalisering är att olika länder och regioner antar en politik som gynnar lokal produktion med hjälp av olika tullar och kvoter. En sådan politik inkluderar en inventering inom en region av vilka varor som för närvarande importerats och en analys av vilka av dessa importvaror som på ett fullgott sätt istället skulle kunna produceras inom regionen. När detta är gjort kan regionen/landet gå ut med tydliga påbud att import av dessa produkter kommer att bli allt dyrare med hjälp av olika tullar och kvoter. Parallellt med att dessa tullar gör importvarorna dyrare uppmuntras på olika sätt lokal produktion av dessa produkter.

Troligtvis efter en övergångsperiod på kanske fem till tio år kommer sådana lokalproducerade varor vara i stort sett de enda som finns på marknaden i någon större omfattning. Givetvis kommer det ändå alltid att vara möjligt att importera varan från ett annat land om man av någon anledning föredrar det, men den kommer då att vara dyrare. En sådan här politik skulle hindra storföretag från att omlokalisera sina industrier och flytta dem utomlands, eftersom de då förlorar tillgång till den marknad de kommer flytta ifrån. Det mest gynnsamma kommer alltid att vara att sälja sina produkter i det land man producerar dem, vilket gör handel över gränser olönsam.

Skärpa reglerna för konkurrens inom regionen

De transnationella företagens aktiviteter kommer därför under ökad kontroll av medborgarna och deras regeringar. Förbättringar i arbetsmiljö, konsumenträttigheter och miljöskydd underlättas. Det är dock viktigt att skärpa reglerna för konkurrens inom regionen för att förhindra monopol och kartellbildning samt att se till att det finns ett fritt flöde för information, idéer och teknologi på en global nivå som kan användas för att förbättra den inhemska produktionen. Det är här centralt att skapa en marknad byggd på fri information genom att minimera förekomsten av företagshemligheter. För att försäkra att inte ett företag blir så stort att det helt dominerar den regionala marknaden och därmed kommer i monopolställning är det viktigt med regler som gynnar

Fel! Okänt namn på

småskalighet i företagandet. Ibland kan det till och med vara nödvändigt att bryta upp stora företag i mindre enheter.

Miljöskatter

En viktig del i detta arbete är att använda sig av miljöskatter som internaliserar de fulla kostnaderna i produktions- och transportsystemen. Detta innebär helt enkelt att sätta pris på miljön. Detta kommer förutom att synliggöra miljökostnader också att vara en väg till lokalisering.

Självhushållning

Sist men inte minst bör åtgärder tas för att öka människors möjlighet till självhushållning. Detta sätt av produktion är oftast det mest effektiva sett ur utsläppsminskning och även miljöpåverkan.

Stockholm den 5 oktober 2007

Karla López (mp)